

KASTAMONU'DA GELENEKSEL KADIN GIYSİLERİ

TAĞI, Sema Özkan
AYDIN, Ayşem
TÜRKİYE/TURÇIA

ÖZET

Ülkemizde geleneksel giyim kuşamın sürdürüldüğü yerleşim yerlerinin sayısı hızla azalmaktadır. Kastamonu'nun Azdavay, Pınarbaşı ilçelerinde ve Şenpazar ilçesinin bazı köylerinde geleneksel giyim kadınlar tarafından hâlen sürdürülmektedir. Daday, İnebolu, Abana, Cide, Tosya gibi ilçelerinde ise geleneksel giyim bırakılmasına rağmen ön bezi, kuşak ya da başlıkların kullanımına özellikle yaşlılar arasında hâlen rastlanmaktadır. Bu giyim elemanlarından kişinin medeni durumu, sosyal statüsü, hangi ilçeden hatta hangi bölgedeki köylerden olduğu anlaşılabilir. Bu çalışmada, Kastamonu'nun ilçelerinde hâlen kullanılan geleneksel giyim elemanlarının hazırlanışları ve kullanım şekilleri Daday, Azdavay, Pınarbaşı ve Şenpazar ilçelerine gidilerek incelenmiştir. Diğer ilçelerde kullanılan giyim elemanları ise bu konuda yapılmış çalışmalardan yararlanılarak ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Geleneksel giyim, kadın giyimi, Kastamonu.

ABSTRACT

In Turkey, the number of villages where traditional dress in worn has been decreasing. In Kastamonu, the districts of Azdavay, Pınarbaşı and also some villages of the district Şenpazar a distinctive form of traditional costume has continued in use by the women. Although, today traditional dress is not worn in districts of Daday, İnebolu, Abana, Cide and Tosya, apron panel, sash and hat are still in use especially by older women. By these dress items marital and social status of person, district and even village she is from can be identified. In this study, preparation and use of traditional dress items still in use in the districts of Kastamonu, Daday, Azdavay, Pınarbaşı, and Şenpazar were examined on site. Use of traditional dress items in other districts were evaluated by using published studies.

Key Words: Traditional dress, women dress, Kastamonu.

Giriş

Anadolu'nun coğrafi konumu nedeniyle ülkemiz zengin bir giysi kültürüne sahiptir. Ancak günümüzde çağın şartları gereği geleneksel giyim kuşam büyük ölçüde bırakılmış ya da değişikliğe uğramıştır. Bu değişim kentte kırsal kesime göre daha hızlı olmaktadır.

Kastamonu ili Batı Karadeniz bölgesinde yer almaktadır ve 20 ilçesi bulunmaktadır (**Şekil 1**). Kastamonu merkezde geleneksel giyim bırakılmasına rağmen Azdavay, Pınarbaşı gibi ilçelerinde, Şenpazar ilçesinin Azdavay'a komşu ufak bir kesiminde geleneksel giysilerin kullanımına devam edilmektedir. Daday, Cide, Devrakani, İnebolu, gibi bazı ilçelerinde ise kuşak, ön bezi, peştamal gibi giyim elemanlarının özellikle yaşlılar arasında kullanıldığı görülmektedir. Kastamonu'da geleneksel giysilerini giymiş ya da kısmen geleneksel giyim elemanlarını kullanan bir kadının kıyafetine bakarak hangi ilçeden olduğunu anlamak günümüzde de mümkündür.

Kastamonu'da özellikle Azdavay ilçesinde halkın dikkat çekecek derecede otantik orijinal giysilerini günlük yaşamda sürdürdükleri ve yörede kuşak, ön bezi, baş örtüsü gibi bazı giyim elemanlarının yerli tezgâhlarda dokunan yöresel nitelik taşıyan bezlerden yapıldığı belirtilmektedir (Erden 1998, Özkan Tağı, 2005).

Bu çalışmada geleneksel giyimini sürdüren veya kısmen sürdüren ilçelerdeki giyim elemanları, hazırlanışları ve kullanım şekilleri araştırılmıştır.

Materyal ve Yöntem

Araştırma materyalini Kastamonu iline bağlı Azdavay ilçe merkezi ve on beş köyü, Daday ilçe merkezi ve dört köyü, Pınarbaşı ilçe merkezi ve üç köyü ve Şenpazar ilçesinin Azdavay'a komşu olan iki köyünde kadınlar tarafından günümüzde kullanılan geleneksel giyim elemanları ve yörede yapılmış diğer araştırmalar oluşturmaktadır.

Araştırmada, yörede geleneksel giysilerini giymeye devam eden ve "ön bezi, kuşak, fes" gibi bazı geleneksel giyim elemanlarını kısmen giymeye devam eden kadınlarla görüşülmüş, giysi parçalarının hazırlanış ve kullanım şekilleri hakkında bilgiler toplanmıştır.

Araştırma Sonuçları ve Tartışma

Giyim elemanları

Günümüzde kullanılan geleneksel giyim elemanları ve özellikleri başa giyilenler, içe giyilenler, dışa giyilenler, ayağa giyilenler ve giyim aksesuarları şeklinde sınıflandırılarak ele alınmıştır.

Şekil 1: Kastamonu il haritası

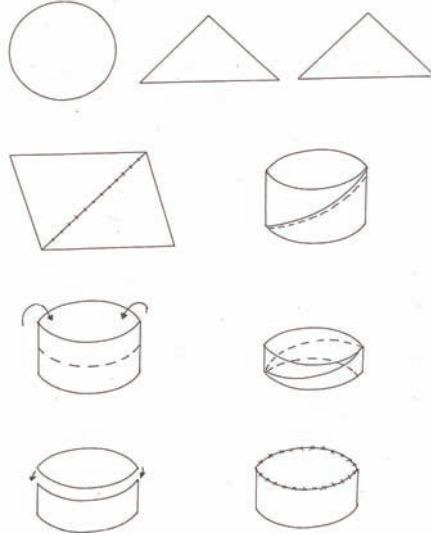
a) Başa giyilenler

Geleneksel giyimin hâlen sürdürüldüğü Azdavay, Pınarbaşı ve Şenpazar'da kullanılan baş giyim elemanlarının takke, çene bağı, başörtüsü olduğu belirlenmiştir. Yörede baş giyim elemanlarının kadının yaşı ve medeni durumunu gösteren bir simge olma özelliğini günümüzde de koruduğu görülmektedir.

Takke, yörede tekke ve fes olarak da adlandırılan, ince bezden yapılmış, hafif, siperliksiz başlıktır. Takke için kumaş, 10-15 cm çapında bir daire ve buna orantılı iki eş kenar üçgen şeklinde kesilmektedir. Üçgen olarak kesilen kumaşlar **şekil 2**'deki gibi birleştirilmekte ve yüksekliği azaltılacak şekilde tam ortadan içe doğru kıvrılmaktadır. Takkenin yan kısmını oluşturan bu parça ve tepe kısmını oluşturan daire, kanaviçe tekniğiyle üzeri tamamen işlendikten sonra birleştirilmektedir (**Şekil 3**). Yörede bu işleme "çatma" adı verilmektedir.

Takkelerin işlenmesinde kişiyi nazardan koruduğuna inanılan muska ve göz motifleri kullanılmaktadır. Bu başlıkların süsleniş şekillerinden kullanılanların medeni durumlarını anlamak mümkündür. Evlilerde takkeye “çökü” olarak adlandırılan çeki adı verilen tülbent (siyah renkli ya da siyah üzerine sarı ve kırmızı renkte büyük benekli) bağlanmaktadır. Çekinin takkeye bağlanması işlemine “çökü dürme” denilmektedir. Önce çeki olarak kullanılan tülbent rulo hâline getirilmekte sonra hafifçe nemlendirilerek yine nemli olan ve dize takılan takkenin alt kenarına dolanarak bağlanmaktadır. Çekinin orta kısmına sarı-siyah renk boncuklardan örülen “burma”, kenar kısımlarına ise yine boncuklardan örülen oyalar yerleştirilir ve takkenin üst kısmı aşağıya, çökünün üzerine doğru bastırılır. Son hâlini alan takkenin ön tepe kısmından birkaç toplu iğne batırılarak, takkenin ön kısmına eklenen elemanların düzgün durması ve takkenin yeni şeklini koruması sağlanır.

Genç kız takkelerinin kullanıma hazır hâle gelmesi için, bir tür kılıf olan peyik geçirilmektedir. Peyik, iki üçgen kumaş parçasının, takkenin yan kısmının dikilmesindeki gibi birleştirilmesi ve takkenin tepesine gelecek olan kenarının, içine ip geçirilecek şekilde kıvrılarak dikilmesiyle elde edilir. Kıvrılarak dikilen kenarın içine ip geçirilerek büzülür ve takke basıklaştırıldıktan sonra üzerine geçirilir. Peyiğin öne gelen kısmı pullar ve halkalarla örülen oyalarla süslenir. Son şeklini alan takke, su veya şekerli su ile ıslatılarak kurumaya bırakılır.

Şekil 2: Takkenin yapım aşamaları

Takkenin baştan kaymaması için, çenenin altından ve kulakların önünden ya da arkasından geçerek, tepede bağlanan takıya “**çene ipi**” denilmektedir. Yörede çene ipi “çene boncuğu, imik bağı, inek bağı” gibi isimlerle de anılmaktadır. Yörede kullanılan çene ipi, ufak boncukların ipe geçirilmesiyle hazırlanmaktadır. Boncuk dizisinin sayısı kişinin zevkine ve ekonomik durumuna göre değişmektedir. Yaşlı ve ekonomik durumu iyi olmayan kadınların bu amaçla kumaş şerit kullandıkları da belirlenmiştir. Şenpazar köylerinde kırmızı renk boncuklardan yapılan çene ipinin tercih edildiği görülmektedir.

Şekil 3: Üzeri kaneviçe tekniğiyle işlenmiş takke, Yumacık köyü, Azdavay

Azdavay, Pınarbaşı ve Şenpazar ilçelerinde takkenin üzerine, **başörtü** bağlanmaktadır. Bu başörtülerin çevresi boncuklu, pullu veya sade oyalarla süslenmektedir. En yaygın baş bağlama şekli, üçgen şeklinde katlanan örtünün çene altında düğümlemesidir. Düğüm atıldıktan sonra başörtünün uçları yeleğin yakasından içe doğru sıkıştırılmaktadır. Daha çok gençler tarafından kullanılan bir başka baş bağlama şeklide yine üçgen olarak katlanan örtünün ensede çaprazlanarak bağlanıp uçlarının önden iki yana bırakılmasıdır. Bazı kadınlar ise üçgen şeklinde katlanan örtüyü çenelerinin altından çaprazlayıp, uçlarını ensede ya da tepelerinde düğümlemekte-

dirler (**Şekil 4**). İş yaparken ya da yemek yerken üçgen şeklinde katlanmış olan başörtünün iki ucunu tepeye, takkenin üzerine serbest şekilde toplayarak bırakmaktadırlar.

Fes, çember, kuşak, ön bezi gibi bazı geleneksel giyim elemanlarının kısmen kullanımının devam ettiği, Daday ilçe merkezine 60 km uzaklıkta bulunan Selalmaz kazasının bazı köylerinde özellikle yaşlılar arasında baş giyiminde fes ve çember kullanımının yaygın olduğu görülmektedir. Karton üzerine bordo renk çuha kumaş kaplanarak hazırlanan feslerin üzerine “çökü” bağlanarak kullanılmaktadır. Fesin üzerine yörede el tezgahlarında dokunan çemberler kullanılmaktadır. Çember rengi mevsimlere göre değişiklik göstermekte, yazın beyaz, kışın yeşil çember kullanılmaktadır. Bazı dağ köylerinde yaz kış yeşil çember kullanılmaktadır.

Şekil 4: Başörtünün bağlanış biçimleri, Dereyücek köyü, Azdavay

Geleneksel kıyafetlerin kullanımının bırakıldığı ancak fes, çember, kuşak, ön bezi gibi bazı geleneksel giyim elemanlarının kullanımının devam ettiği ilçelerde başa giyilenlere bakacak olursak:

İnebolu ilçesinin bazı dağ köylerinde ve Araç’ın Boya’lı bölgesinde de aynı şekilde fes kullanımına rastlandığı Erdoğan (1993) tarafından bildirilmektedir.

Daday ilçe merkezi ve merkeze yakın köylerde sokak giysisi olarak başa “çar” adı verilen başörtüler bağlanmaktadır. Vücudun üst kısmını tamamen örten, dikdörtgen şeklindeki bu örtü beyaz renk üzerine siyah

desenlidir. Uzun kenarın iki köşesi çene altından dolanarak iki yanda yanakla başörtü arasına sıkıştırılarak sabitlenmektedir. Erdoğan (1993) Devrakani, Araç, Ağlı ve Seydiler ilçelerinde de sokak giysisi olarak çar kullanıldığını ayrıca Cide’de kullanılan ve bazı köylerinde “kayramış yazma” adı verilen sarı yazmanın çar şeklinde büyük olanlarının da olduğunu, sahil köylerinde peştemalin başörtüsü olarak kullanımına rastlanıldığını da bildirmektedir.

Sinop’a sınır olan Çatalzeytin ilçesinde dikdörtgen şeklindeki ufak bir kumaşın üzerinin kaneviçe tekniğiyle işlenmesi ve “yengil” adı verilen yine üzeri kanaviçe tekniği ile işlenen bağ ile çene altından tutturulan bir başlık olan “nezgep” adı verilen başlık ve üzerine beyaz renkli yazma kullanıldığı yine Erdoğan (1993) tarafından bildirilmektedir.

b) İç giyilenler

Bölgede yaygın olarak iç giyimde bedenın üst kısmına gömlek, alt kısmına ise don giyildiği tespit edilmiştir. Bazı ilçelerde ise “küsti” adı verilen iç hırkasının kullanımına da halen rastlanılmaktadır.

Gömlekler takma uzun, takma yarım kollu veya kolsuz olarak, boydan ve etek uçları aşağıya doğru genişleyen şekillerde, yuvarlak yakalı dikilmektedir. Kol altlarına hareket rahatlığı sağlamak amacıyla “kuş” adı verilen parça eklenmektedir. Boyları diz altına gelecek şekilde uzundur. İç giyim elemanı olmasının yanı sıra, gecelik olarak da kullanılmaktadır. Gömlek dikiminde genellikle pazen ve divitin kumaşlar kullanılmakla birlikte yörede dokunan kumaşlardan dikilenlere de rastlanılmaktadır. Yörede “gecelik” olarak da adlandırılmaktadır.

Geleneksel giyimin hâlen sürdürüldüğü Azdavay, Pınarbaşı ve Şenpazar ilçelerinde ‘paça ya da paçalık’ gibi isimler ile bilinen **donun** dikimi sırasında iki farklı kumaş kullanılmaktadır. Entarinin altından görünen paça kısmı genellikle kırmızı üzeri desenli sentetik kumaştandır, üst kısmı ise pazen ya da basma gibi pamuklu kumaşlardan yapılmaktadır. Boyu topuklara kadar olan paça uçlarına lastik geçirilerek kullanılmaktadır. Ağı fazla bol olmayan donun, yine lastikli olan bel kısmı, kasıklara kadardır. Erdoğan (1993) bu tip donlara Azdavay, Pınarbaşı ve Şenpazar ilçeleri yanında Çatalzeytin, Cide, Küre, Taşköprü, Araç ve merkez ilçedeki köylerde de rastlanıldığını bildirmektedir.

Küsti, iki kat kumaş arasına yayılan pamuğun kapotine olarak dikilmesiyle elde edilen uzun yeleklerdir. Soğuk havalarda elbisenin altına

giyilmektedir. Kullanımı azalmakla birlikte Daday, Taşköprü, Küre gibi ilçelerde de kullanıldığı Erdoğan (1993) tarafından bildirilmektedir.

c) Dışa giyilenler

Geleneksel giyimin hâlen sürdürüldüğü Azdavay, Pınarbaşı ve Şenpazar ilçelerinde **entari** ‘kıspet, urba, esvap’ olarak adlandırılmaktadır. Kullanılan entari modeli boydan robalı ve diz altına kadar uzundur, çoğunlukla “jarse” kumaşlar kullanılmaktadır. Giyimi sırasında kolaylık sağlamak için yuvarlak yakanın arkasına tek ya da önde yakadan robaya kadar birkaç düğme konulmaktadır. Entarinin ön etek ucu düz, arka etek ucu ise bir karış eninde fırfırlı olarak dikilmekte ve yörede buna “sayvanlı” denilmektedir. Kol ağzları manşetlidir, gençler kol takılırken omuza entari kumaşın aynısından kırma yapmaktadırlar. Ayrıca yaka, kol, roba ve etek dikişlerinin üzerleri çeşitli renklerdeki su taşları ile süslenmektedir.

Yörede, ev içi ve tarla işlerinde çalışırken daha eski, önemli günlerde ve ev dışına çıkarken daha yeni olan entarilerini giydikleri, maddi durumu iyi olanların düğüne giderken giymek için aynı modelde kadife ve pul-lu kumaşlardan entariler diktikleri görülmektedir. Gençler daha çok sarı, pembe gibi açık renkleri tercih etmektedirler. Kullanılan kumaşlar genellikle desenlidir, düz renk kumaşların kullanımı çok yaygın değildir.

Geleneksel giyimin hâlen sürdürüldüğü Azdavay, Pınarbaşı ve Şenpazar ilçelerinde **yeleğe** “delme” denilmektedir. Yeleğin dikiminde yine sentetik olan, düz renk kumaşlar kullanılmakta ve elbisenin rengine zıt renkler tercih edilmektedir. İçi astarlı olan yeleğin yakası elbisenin robasının görüleceği şekilde göğüs altına kadar oyuktur. Boyu, oldukça kısadır, ön parçalar göğüs altı hizasında iki, üç düğmeyle birleştirilir. Vücuda oturacak şekilde dikilir ve bir tür sutyen vazifesi görür. Oyulmadan, düz bırakılan kol ağzlarına, ince orlon iplikte ve dikiş iğnesi kullanılarak “kıvratma” denilen işlem yapılmakta ve omuz üzerine bu iplikten yapılmış, ufak bir püskül tutturulmaktadır. Yeleğin ön parçalarının kenarları boncuklu, boncuksuz oyalarla, su taşlarıyla ya da başka renk kumaş şeritler dikilerek süslenmektedir (**Şekil 5**).

Şekil 5: Yelek örnekleri, Azdavay merkez

d) Ayığa giyilenler

Yörede yapılan incelemelerde, **ayakkabı** çeşitlerinin deri ayakkabı, naylon ayakkabı, soğukkuyu ve terlik olduğu belirlenmiştir. Yakın geçmişe kadar yaygın olarak kullanılan çarığın, naylon ayakkabıların çıkmasıyla kullanımının azaldığı ve günümüzde yok olduğu saptanmıştır.

Yörede, yazın çarşıdan sentetik ya da pamuklu diz altı ve kısa **çoraplar**, kışın ise daha çok kendi ördükleri yün çorapları giymektedirler. Bu çoraplar, tiftik veya yünden eğrilen ipliklerle düz ya da desenli olarak örülmektedir. Tek renk yünden örülen düz veya ajurlu motifli çoraplara 'kazıl çorap' (Şekil 6), çeşitli renklerde ipliklerden desenli olarak örülen çoraplara ise 'ala çorap' adı verilmektedir.

Yörede kazıl çorabın üzerinde kullanılan bazı motiflerin kiraz dalı, ayna kapağı, kaz ayağı, burma, kesme cici, saç örgüsü olduğu belirlenmiştir. Yine yörede kazıl çorap üstünün renkli ipliklerle süslenmesinden elde edilen çoraba da 'cicili çorap' adı verilmektedir.

Şekil 6: Kazıl Çorap

d) Giyim Aksesuarları

Takılar: Yörede kullanımı en yaygın olan takının beşi bir yerde olduğu belirlenmiştir. Altınlar yörede ip ya da kurdeleye geçirilerek kullanılmaktadır. Tarım işleri sırasında kadınlar, altınlarını elbiselerinin içine sokmaktadırlar. Altın ya da gümüş olan yüzük ve bileziklerin kullanımı çok yaygın değildir. Bunların yanında bazı köylerde, ufak boncuklardan örülen bilezikler özellikle genç kızlar tarafından çok kullanılmaktadır. Yörede kadınların, takılarını günlük yaşamda da sürekli olarak kullandıkları tespit edilmiştir.

Kuşak: Azdavay, Pınarbaşı ve Şenpazar'da entari üzerine bağlanarak kullanılan kuşakların, bazı köylerde halen dokunmasına devam edilmektedir. Bu ilçelerde daha ucuz olmasına rağmen makine dokuması kuşakların kullanımına daha az rastlanmaktadır.

Kuşağın Azdavay, Şenpazar ve Pınarbaşı'ndaki kullanımı farklıdır. Azdavay ve Şenpazar'da iki kenarı saçaklı kare kuşak, üçgen şeklinde katlandıktan sonra, bele gelen kısmı beş-altı parmak eninde içeri doğru bir daha katlanır. Sivri ucu arkaya gelecek şekilde, bele sarılan kuşağın yörede "şerit" adı verilen bir tür kolan dokumayla bağlanarak kayması önlenmektedir (Özkan 1996).

Pınarbaşı ilçesi ve köylerinde günümüzde dokunan ve kullanılan iki tip kuşak vardır. İlçe merkezi ve ilçe merkezine yakın köylerde, Azdavay ilçesinde dokunan ve kullanılan kuşakların aynı olan "ayna kapağı" motifli, çok renkli kuşaklar dokunup kullanılırken, ilçe merkezine daha uzak olan köylerde "çakır kuşak" adı verilen diğer tip kuşaktan farklı bir kuşak kullanılmaktadır (Özkan 1997).

Pınarbaşı'nın Azdavay'la komşu olan köylerinde Azdavay'daki gibi kuşağın üçgen kısmı arkaya gelecek şekilde kullanımına da rastlanırken, genellikle üçgenin sivri ucu iç tarafa gelecek şekilde tekrar katlanıp düz olarak kullanılmaktadırlar.

Daday Selalmaz köyünde sadece yaşlılar tarafından kullanılan kuşaklar makine dokuması kuşaklar yine üçgen şeklinde katlanarak kullanılmaktadır.

Yöredeki kadınların ev ve tarla işleri sırasında da kuşaklarını sürekli olarak kullandıkları tespit edilmiştir.

Ön bezi: Kastamonu'nun hemen hemen her yerinde kullanılan bir diğer giyim elemanıdır. İş yaparken entarinin önünün pislenmesini önlemek, alt

uçları bele sokularak bir şeyler taşımak ya da yere sererek üzerine oturmak gibi amaçlarla kullanılsa da kıyafetin tamamlayıcı bir unsurudur. Sadece iş yaparken değil, özel günlerde de kullanılmaktadır.

Yörede, ön bezinin dikilmesinde el tezgâhlarında dokunan kumaşlar kullanılmaktadır. Çizgili ve kareli olmak üzere iki tip ön bezlik kumaş vardır.

Yollu olarak da bilinen çizgili kuşaklar Azdavay, Pınarbaşı ve Şenpazar ilçelerinde kullanılmaktadır (**Şekil 7**). Ön bezinin yapımında sarı, mavi, yeşil, kırmızı, turuncu gibi çok canlı renklerde orlon iplikler bir arada kullanılmaktadır. Dikdörtgen şeklinde dikilen ön bezi ucuna ip ya da kumaş şerit dikilerek bele bağlanarak kullanılmaktadır.

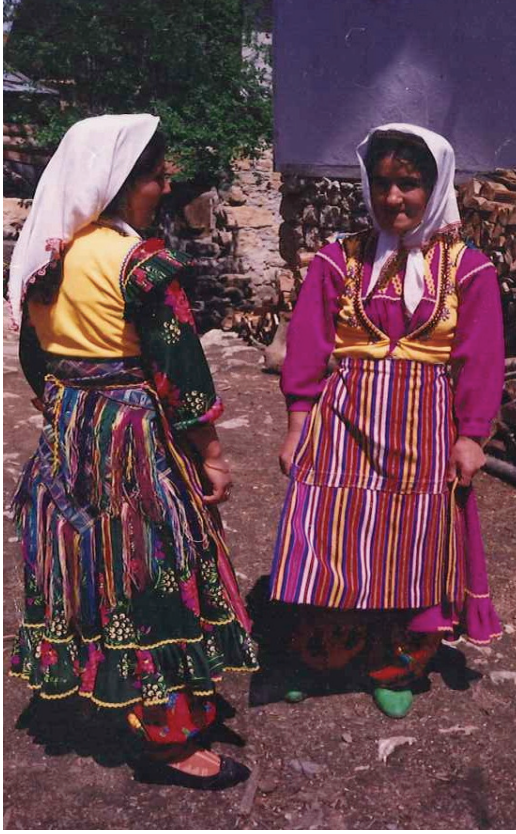
Erdoğan (1993), Çatalzeytin, Bozkurt, İnebolu, Cide, Küre ve Tosya'nın bazı köylerinde de çizgili genellikle pamuk iplikten hazırlanan önlüklerin kullanıldığını, ipekten hazırlanan önlüklerin ise İnebolu, Bozkurt, Çatalzeytin gibi sahil kesimindeki ilçelerde kullanıldığını bildirmektedir.

Daday ilçesinde kareli önlüklerin kullanıldığı görülmektedir. Pamuklu iplikten dokunan bu önlüklerde ağırlıklı olarak kullanılan renk siyah, kırmızı, lacivert ve beyazdır.

Sonuç

Geleneksel giyimin hızla terk edilmeye başlandığı günümüzde Kastamonu ilinde geleneksel kıyafetlerin hâlen kullanıldığı ilçelerin olması dikkat çekicidir. Azdavay ve Pınarbaşı geleneksel giyimin günlük hayatta en yoğun olarak kullanıldığı ilçelerdir.

Geleneksel kıyafetlerin bırakıldığı ilçelerde bile bazı giyim elemanlarında o yöreye özgü ayırt edici özellikler hâlen görülmektedir. Geleneksel kıyafetleri bırakan kişilerin en çok kullanmaya devam ettikleri giyim elemanları kuşak, ön bezi ve takkedir. Bu giyim elemanlarını kullananlar bunlara alışınca onsuz yapamadıklarını ifade etmektedirler. Kuşak kullanmayınca bellerinin, takke ya da fes giymeyince kafalarının üşüdüğünü söylemektedirler. Bu tip alışkanlıklar yanında, geleneksel giysileri giyenler böyle giyinmeyi sevdiklerini ve daha pahalıya mal olmasına rağmen günümüz giysilerine tercih ettiklerini belirtmektedirler. Yöre dışına göç edenlerin bile yöreyi ziyaretlerinde geleneksel giysilerini giymeye devam ettikleri bildirilmektedir (Özkan Tağı, 2005).

Şekil 7: Kuşak ve Ön bezi

Kullanılan giyim elemanlarının hammadde, kullanılan renk ve kullanım şekli farklılık göstermektedir. Örneğin, kullanılan ön bezinin rengi deseni ya da aynı kuşağın farklı kullanım şekilleri bize kullanan kişinin hangi ilçeden ve köyden olduğunu göstermektedir. Geçiş bölgelerindeki köylerde bağlı olunan ilçenin değil yakın olunan ilçenin giyim elemanlarının kullanılmasına devam edilmektedir. Örneğin, Azdavay'ın Daday ile sınır olan köylerinde kullanılan ön bezi Daday'daki ön bezinin özelliklerini taşımaktadır.

Geleneksel giyim elemanları hâlen kullanılmakla birlikte eskiye göre kullanan kişi sayısında bir azalma söz konusudur. Her geçen gün turizmin geliştiği bir il olan Kastamonu'da geleneksel giysilerin korunarak, sergilenmesi önem kazanmaktadır. Tıpkı yerel idarelerin, ölmek üzere olan dokumacılığı ele alarak başarıya ulaştıkları gibi; giysi müzesi açılması ve hatta bu ilçelerin ve köylerinin açık hava müzesi şeklinde korunması ve tanıtılması konusunda da çalışmalar yapılmalıdır.

KAYNAKÇA

1. Erden, A., (1998), **Anadolu Giysi Kültürü**, Ankara Dumat Ofset: 363.
2. Erdođdu, E., (1993), **Kastamonu Folkloru 2**. Ankara: Yıldız Matbaacılık: 265.
3. Özkan, S., (1996), “Azdavay’da Kuşak Dokumacılığı”. V. Uluslararası Türk Halk Kültürü Kongresi. TC Kültür Bakanlığı Yayınları: 1904, Ankara. 326-330.
4. Özkan, S., (1997)., Pınarbaşı İlçesinde Kuşak Dokumacılığı. Ankara. Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Doktora Semineri (Yayımlanmamış). Ankara 9.
5. Özkan Tağı, S., (2005). “Community, Identity and Dress in The Azdavay Region of Black Sea Turkey” Ronald T. Marchese (ed.) The Fabric of Life Cultural Transformations in Turkish Society. Global Academic Publishing, State University of New York, Binghamton. 225-247.

